

- LEISLER B., BEIER J., HEINE G. & SIEBENROCK K.-H. 1995: Age and other factors influencing mating status of German great reed warblers (*Acrocephalus arundinaceus*). — Jap. J. Ornithol. **44**: 169–180.
- LEISLER B., BEIER J., STAUDTER H. & WINK M. 2000: Variation in extra-pair paternity in the polygynous great reed warbler (*Acrocephalus arundinaceus*). — J. Ornithol. **141**: 77–84.
- MØLLER A. P. 1986: Mating systems among European passerines: a review. — Ibis **128**: 234–250.
- SEIBERG D., BENSCH S. & HASSELQUIST D. 2000: Nestling provisioning in polygynous great reed warblers (*Acrocephalus arundinaceus*): do males bring larger prey to compensate for fewer nest visits? — Behav. Ecol. Sociobiol. **47**: 213–219.
- TRNKA A., PROKOP P. & BAFÁRY P. 2010: Infanticide or interference: does the great reed warbler selectively destroy eggs? — Ann. Zool. Fenici **47**: 272–277.
- TRNKA A. & PROKOP P. 2010: Does social mating system influence nest defence behaviour in great reed warbler (*Acrocephalus arundinaceus*) males? — Ethology **116**: 1075–1083.

Došlo: 2. 8. 2010

Prijaté: 2. 11. 2010

Výskyt muchárika čiernohlavého (*Ficedula hypoleuca*) v Malých Karpatoch v hniezdnom období

Occurrence of the Pied Flycatcher (Ficedula hypoleuca) in Malé Karpaty Mts. during breeding season

Peter PUCHALA

ŠOP SR, Správa CHKO Malé Karpaty, Štúrova 115, 900 01 Modra, Slovensko; peter.puchala@soprs.sk

Muchárik čiernohlavý (*Ficedula hypoleuca*) patrí na Slovensku k pravidelným, ale veľmi zriedkavým hniezdičom. V rokoch 1980–1999 bol hniezdný výskyt dokázaný iba v 5,9% kvadrátov Slovenska, pričom v kvadrátoch v rámci Malých Karpát nebol zaznamenaný hniezdný výskyt (Kropil 2002). Staršie údaje však nasvedčujú, že v minulosti sporadicky tento druh hniezdil aj v oblasti Malých Karpát. Kalivodová & Brtek (1977) uvádzajú niekoľko údajov z hniezdného obdobia prevažne z obdobia 60. rokov 20. storočia, keď zistili jeho výskyt v okolí Jahodníka, Naháča a Plaveckého Mikuláša. Úspešné hniezdenie bolo zaznamenané v r. 1969 pri Osuskom (Kalivodová & Brtek 1977) a taktiež pri Trstíne (Matoušek 1956).

Dňa 20. 5. 2010 som počas bodového transektu na jednom z bodov v Prírodnej rezervácii Lošonský háj (DFS 7570), ktorá predstavuje

výmladkové dubové porasty vo veku zhruba 100 až 110 rokov s prevahou duba zimného (*Quercus robur*) na prechode medzi 2. a 3. vegetačným stupňom, zaznamenal výskyt samca muchárika čiernohlavého. Daného jedinca som vizuálne pozoroval jednak počas spevu, ale aj počas lovenia potravy. Vzhľadom na dátum pozorovania a akustický prejav považujem toto pozorovanie ako možný hniezdný výskyt. Avšak vzhľadom na krátkosť času som nemal možnosť vyhľadať prípadnú hniezdnú dutinu. Zaujímavosťou tohto pozorovania bolo, že sa nejednalo o typicky čiernobiely sfarbeného samca tohto druhu, ale daný jedinec bol sfarbený sivobiely. Uvedený typ sfarbenia, keď je samec matnejší a sfarbenie je menej výrazné, niekedy až podobné samici sa vyskytuje na miestach, kde sa tento druh vyskytuje sympatricky s muchárikom bielokrým (*Ficedula*

albicollis) (Alatalo et al. 1994). Muchárik bielelokrký je na lokalite pomerne hojným druhom a bol zistený na viacerých bodoch na uvedenom transekte.

Z územia Malých Karpát je z posledného obdobia pomerne málo údajov o výskyte muchárika čiernohlavého. Väčšina týchto údajov spadá do obdobia migrácie, teda priebehu apríla, resp. prvej polovice mája. Výskyt bol zistený v PR Čierna skala a pri VN Lozorno (ŠOP SR, ISTB, P. Puchala 2006, C. Barčák 1997), prípadne niektoré pozorovania spadajú aj druhej polovice mája (ŠOP SR, ISTB, C. Barčák 1993), čo už možno považovať aj za výskyt v hniezdnom období. Údaje z mimohniezdného obdobia sú pomerne bežné aj zo štvorcov, ktoré priamo nespádajú do celku Malých Karpát, ale nachádzajú sa v jeho okolí (Kropil 2002). Feriancová-Masárová (1997) uvádza výskyt tohto druhu z Pezinka.

Vzhľadom na to, že existuje pomerne málo údajov o tomto druhu, najmä údajov o jeho dokázanom hniezdení z posledného obdobia, bolo by vhodné venovať väčšiu pozornosť tomtu druhu. Môžeme predpokladať, že hniezdi

vo väčšej časti územia ako bolo zaznamenané pri poslednom celoplošnom mapovaní. Každý nový údaj o jeho výskyte v hniezdnom období je preto dôležité zaznamenať a zamerať sa na potvrdenie hniezdného výskytu.

Literatúra

- ALATALO R. V., GUSTAFSSON L. & LUNDBERG A. 1994: Male coloration and species recognition in sympatric flycatchers. — Proc. R. Soc. Lond. B. **256**: 113–118.
- FERIANCOVÁ-MASÁROVÁ Z. 1997: Hniezdné ornitocenózy urbánnych celkov južnej časti Malých Karpát v rokoch 1963–1965 a 1995–1997. — Tichodroma **10**: 78–84.
- KALIVODOVÁ E. & BRTEK V. 1977: Vtáctvo severnej časti Malých Karpát. — Biol. práce **23**: 6–107.
- KROPIĽ R. 2002: Muchárik čiernohlavý (*Ficedula hypoleuca*). — Pp.: 532–535. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRISTÍN A. (eds.): Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- MATOUŠEK B. 1956: Príspevok k oológii slovenskej avifauny. — Biol. práce **2**: 1–88.
- ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SR: Informačný systém taxónov a biotopov Ver. 3.4.1. Aktualizované 14. 06. 2006 [citované 29.7.2010].

Došlo: 30. 7. 2010

Prijaté: 6. 9. 2010

Hniezdenie volavky popolavej (*Ardea cinerea*) na hornej Nitre (Z Slovensko)

Breeding of the Grey Heron (Ardea cinerea) in the region of horná Nitra (W Slovakia)

Vladimír SLOBODNÍK¹ & Roman SLOBODNÍK²

¹ŠOP SR, Správa CHKO Ponitrie, Dlhá 3, 971 01 Prievidza, Slovensko; vladimir.slobodnik@soprs.sk

²Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied UKF, Tr. Andreja Hlinku 1, 949 74 Nitra, Slovensko; roman.slobodnik@ukf.sk

Na Slovensku patrí volavka popolavá (*Ardea cinerea*) k pravidelným hniezdičom, pričom prevládajú údaje o predpokladaných hniez-

deniach a dokázaných hniezdení je spravidla menej ako 50%. Hniezdi v územiach s rozsiahlejšími vodnými plochami a vytvára kolónie